

Rammeverk for bærekraftig finansiering

Mars 2022

1. Innledning	3
1.1. SpareBank 1 SR-Banks profil og bærekraftstrategi	3
1.1.1. Våre globale initiativer	3
1.1.2. Våre målsettinger	3
1.2. ESG som en del av kredittprosessen	3
1.3. Regulatorisk rammeverk: EU-taksonomien	4
1.4. Produktomfang og evalueringsprosess	4
 2. Rammeverk for bærekraftig finansiering	 5
2.1. Oversikt	5
2.2. Formåls spesifikke grønne lån	6
2.2.1. Grønne boliger	7
2.2.2. Grønne næringsbygg	8
2.2.3. Fornybar energi	9
2.2.4. Grønn transport	10
2.2.5. Miljømessig bærekraftig forvaltning av levende ressurser, naturressurser og arealbruk	12
2.2.6. Energieffektivitet	13
2.2.7. Karbonmarkedsaktiviteter / energieffektiviseringsprodukter	14
2.2.8. Avfallshåndtering	14
2.2.9. Reduksjon av klimagasser	14
2.3. Bærekraftslinkede lån	15
2.3.1. Prosessvurderinger for bærekraftslinkede lån	15
2.3.2. Tilknytning til KPI-er	15

1. Innledning

1.1. SpareBank 1 SR-Banks profil og bærekraftstrategi

SpareBank 1 SR-Bank (SR-Bank) er en norsk bank med virksomhet i Sør-Norge. Banken har mer enn 350 000 person- og bedriftskunder. Bankens strategi er basert på et samlet tilbud av gode digitale tjenester, et moderne kundesenter og et godt utbygd kontornettverk som samlet gir kundene rask og enkel tilgang til finansielle tjenester og kompetanse i alle kanaler.

SR-Bank spiller en viktig samfunnsrolle i en verden i endring. Vår ambisjon er å være en del av løsningen og en proaktiv alliert for våre kunder i omstillingen til et mer bærekraftig samfunn.

Det betyr at bærekraft vil være en integrert del av alt vi gjør: hvordan vi skaper verdifulle kundeopplevelser, hvordan vi leverer resultater, hvordan vi driver virksomheten og hvordan vi samarbeider med andre og bidrar til samfunnet vi er en del av. Alle ansatte vil ha en proaktiv, ansvarlig tilnærming til bærekraft.

1.1.1. Våre globale initiativer

FNs 17 bærekraftsmål^[1] legger grunnlaget for arbeidet med bærekraft i konsernet og vårt bidrag til det grønne skiftet. Konsernet støtter Paris-avtalen og anser dette rammeverket å være et viktig grunnlag for å styrke vårt bidrag til å nå klimaforpliktelsene.

I tillegg baserer vi dette rammeverket og vår tilnærming til bærekraft på følgende prinsipper og retningslinjer:

- De 10 prinsippene i FNs Global Compact
- FNs prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet
- OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper
- FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter
- Poseidon-prinsippene

1.1.2. Våre målsettinger

Vi har definert fire overordnede bærekraftsmål. I tillegg har vi definert relevante sertifiseringer og KPI-er vi vil jobbe mot og rapportere på. Bærekraftmålene vil bidra til å operasjonalisere bærekraftstrategien og fremheve hvilke tiltak som må iverksettes.

Utslippsreduksjon

- **Klimanøytralt** konsern innen 2022
- **Netto nullutslipp** innen 2050 for vår finansierings- og investeringsvirksomhet

Omstilling

- Finansiering og tilrettelegging av **kr 50 mrd. i bærekraftige** aktiviteter innen 2030
- Finansiering av **kr 15 mrd. i grønn eiendom** innen 2025
- Tilrettelegge for **nye arbeidsplasser** gjennom entreprenørskap og innovasjon

Likestilling og mangfold

- **Kjønnsbalanse** (40/60) på alle ledernivåer og tyngre fagstillinger i konsernet innen 2025
- **Likelønn** mellom kjønnene – lik lønn for likt arbeid
- Gjennom vår rådgiving, produkter og tjenester skal vi **styrke økonomisk likestilling**

Bekjempe økonomisk kriminalitet

- Ha **nulltoleranse** for alle former for økonomisk kriminalitet
- **Ivareta menneskerettigheter** gjennom å bidra til åpenhet i leverandørkjeder
- Kjennetegnes av høy etisk standard

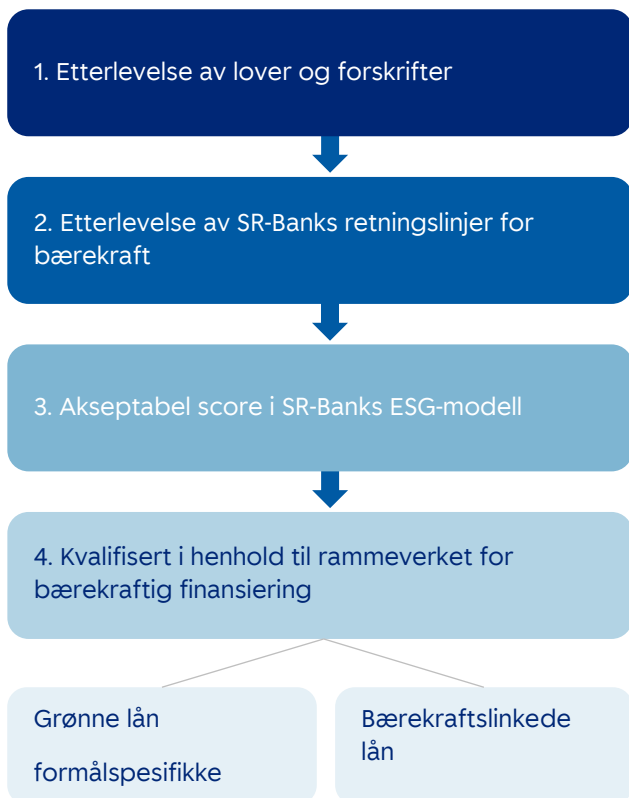
Dette rammeverket vil spesifikt bidra til omstillingsmålene om finansiering og tilrettelegging av kr 50 milliarder i bærekraftige aktiviteter innen utgangen av 2030 og finansiering av kr 15 milliarder i grønn eiendom innen 2025. Det er svært sannsynlig at rammeverket vil bidra til målet om utslippsreduksjon ettersom porteføljeandelen i bærekraftig finansiering vil øke.

1.2. ESG som en del av kredittprosessen

Alle kunder i SR-Bank må etterleve gjeldende lover og forskrifter i tillegg til [bankens retningslinjer for bærekraft](#).

I tillegg har SR-Bank utviklet ESG vurderingsskjema som danner grunnlaget for ESG-vurderingen av bedriftskunder. For å kvalifisere for bærekraftig finansiering i henhold til dette rammeverket, er det en betingelse å ha en akseptabelt ESG-score basert på dette vurderingsskjemaet.

Kvalifisering av grønne lån i SpareBank 1 SR-Bank:

Kvalifiseringsprosessen for lån i henhold til rammeverket for bærekraftig finansiering avhenger av næring, størrelse på lånet og potensielt andre faktorer. Enkelte mindre lån og engasjementer kan vurderes å være kvalifisert direkte av den kundeansvarlige, men som hovedregel må de gjennom Bærekraftsteam. SR-Banks Bærekraftsteam har representanter fra bedriftsmarkedsavdelingen for storkunder, samt fra risikostyring og bærekraft.

1.3. Regulatorisk rammeverk: EU-taksonomien

EU-taksonomien (taksonomien) er et rammeverk for å klassifisere bærekraftig økonomisk aktivitet og fungerer som et verktøy som gjør det mulig for kapitalmarkedsaktører å identifisere investeringsmuligheter som bidrar til de miljøpolitiske målene EU har satt (som er basert på målene i Paris-avtalen). Taksonomien fastsetter tekniske screeningkriterier for økonomiske aktiviteter som kan bidra vesentlig til begrensning

av klimaendringer, og kriterier om ikke å betydelig skade andre miljømål.

Dette rammeverket er harmonisert med kriteriene i taksonomien i den grad det har vært vurdert som relevant på dette tidspunktet. Noen næringer som er inkludert i dette rammeverket er ennå ikke omfattet av taksonomien, for eksempel akvakultur og fiskerier. Når det gjelder eiendomsbransjen, er det ennå ikke utarbeidet norske nasjonale standarder som tilsvarer kriteriene i taksonomien. For disse bransjene bruker vi gjeldende markedspraksis som beskrives i delen om formålsesifikke grønne lån.

Dette rammeverket har fokus på kriteriene som er fastsatt for å oppnå målene om begrensning av klimaendringer. Dette er ett av de seks miljømålene som er fastsatt av EU. De andre fem er:

- klimatilpasning
- bærekraftig bruk og vern av vann- og havressurser
- omstilling til en sirkulærøkonomi
- forebygging og begrensning av forurensning
- vern og gjenoppretting av biologisk mangfold og økosystemer

Det kan være aktuelt å inkludere kriterier knyttet til de andre fem miljømålene i fremtiden.

SR-Bank anser taksonomien som den viktigste rettesnoren for dette rammeverket, og vi følger utviklingen i taksonomien nøye.

1.4. Produktomfang og evalueringsprosess

Dette rammeverket gjelder for kreditt- og lånefasiliteter til bedrifter og personkunder der bruk av midler enten er i overensstemmelse med miljømålene oppført i punkt 2.2, dvs. de er formålsesifikke grønne lån, eller kvalifiserer for bærekraftslinkede lån som beskrevet i punkt 2.3. Eksempler på produkter som kan kvalifisere i henhold til dette rammeverket, er revolverende kredittfasiliteter, terminlån og garantier.

SR-Bank vil fortløpende overvåke utviklingen og oppdatere rammeverket etter behov.

^[1] FNs bærekraftsmål <https://fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

^[2] Global Compact <https://globalcompact.no/>

^[3] Prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet <https://unepfi.org/banking/bankingprinciples/>

2. Rammeverk for bærekraftig finansiering

2.1. Oversikt

For å nå våre overordnede forpliktelser innen bærekraft om å være en proaktiv alliert i omstillingen og bidra til bærekraftsmålene, må vi sikre at kundene våre har tilgang til finansielle produkter som fremmer bærekraft. Målet med

dette rammeverket for bærekraftig finansiering er å veilede rådgivere i SR-Bank i å identifisere og utvikle grønne og bærekraftige lån/produkter med referanse til:

- (i) formålspesifikke grønne lån
- (ii) bærekraftslinkede lån basert på bærekraftsmål og KPI-er som er beskrevet nedenfor

Spesifikke tilbud til kunder kan referere til dette rammeverket.

Se også tabellen nedenfor for en oversikt for hvordan knytte bærekraft til låntakerens bankfinansiering.

	Formålspesifikke grønne lån	Skreddersydde KPI-er – verifiseres eksternt
Metode	Formålspesifikke grønne lån i henhold til rammeverket for grønne lån / grønn finansiering	Låntaker formulerer kvantitative KPI-er og mål, som alle omfatter miljømessige, sosiale og forretningsetiske forhold (ESG) (ingen tilfeldig utplukking) og er ambisiøse. KPI-er knyttes til rentemargin
Bruk av midler	Kvalifisert portefølje av grønne prosjekter (formålspesifikke)	Generelle selskapsformål
Prosess for projektevaluering og utvelgelse	I tråd med kvalifiseringskriterier i rammeverk for grønt lån / grønn finansiering	Begrenset bekreftelse fra ekstern revisor ved signering Mål satt tilstrekkelig inn i fremtiden (lånets levetid)
Rapportering	Allokeringsrapport for grønt lån	Ekstern revisor verifiserer KPI-er årlig, f.eks. ved hjelp av integrert rapportering eller bærekraftsrapportering
Vurderinger	- Flere grønne lån finansierer årlige aggregerte grønne prosjekter - Portefølje av kvalifiserte prosjekter overskrider midlene fra det grønne lånet	- Potensiell marginforbedring/-forverring - Er avhengig av låntakers data og forretningsprosesser - Fullt ut tilpassede ESG-mål - Krever bransjekunnskap

Rammeverket er utviklet i samarbeid med DNV

DNV er et globalt selskap innen kvalitetssikring og risikohåndtering med tilstedeværelse i over 100 land. Gjennom sin brede erfaring og ekspertise fremmer DNV sikkerhet, effektivitet og bærekraft, setter bransjestandarder og inspirerer til nye løsninger.

Siden 1864 har selskapets formål vært å sikre liv, verdier og miljøet. DNV bistår med å håndtere utfordringene og globale endringene som kundene og verden står overfor i dag, og er en pålitelig stemme for mange av verdens mest suksessrike og fremtidsrettede selskaper.

DNV tilbyr et bredt utvalg av rådgivningstjenester innenfor bærekraft, blant annet til finansnæringen. DNV har bistått i arbeid med utvikling av og kvalifisering under grønne og bærekrafts-linkede rammeverk, obligasjoner og lån.

2.2. Formålspesifikke grønne lån

Formålspesifikke grønne lån er i samsvar med **Green Loans Principles (GLP) 2021 utgaven** fra **Loan Market Associations (LMA)** ¹. GLP inneholder frivillige anbefalte retningslinjer, som skal brukes av markedsaktører på den enkelte transaksjonen avhengig av de underliggende egenskapene. GLP skal videre fremme integritet i utviklingen av det grønne lånemarkedet ved å klargjøre i hvilke tilfeller et lån kan klassifiseres som «grønt». GLP er ment for utstrakt bruk i markedet. Prinsippene utgjør et rammeverk der fleksibiliteten til låneproduktene kan opprettholdes, og de vil bli gjennomgått regelmessig i lys av utviklingen og veksten til det globale markedet for grønne lån. GLP er basert på fire komponenter:

- (i) Bruk av midler (formålspesifikke lån)
- (ii) Prosess for prosjektevaluering og utvelgelse
- (iii) Styring av midlene
- (iv) Rapportering

Videre er kvalifikasjonskriteriene i tråd med **taksonomien** i den grad kriterier er tilgjengelige for de aktuelle sektorene.

Hvis taksonomien ikke har noen tydelige kriterier for en bestemt kategori, viser dette rammeverket til gjeldende markedspraksis.

Nedenfor finnes en oversikt over grønne kategorier og aktiviteter som kan kvalifisere.

Dette kapittelet (formålspesifikke grønne lån) omfatter SR-Banks finansiering av investeringer i prosjekter og eiendeler oppført som kvalifiserte nedenfor. Selskaper der minst 90 % av forventet omsetning eller EBIDTA er knyttet til kvalifiserte prosjekter eller eiendeler, anses å være kvalifiserte.

¹ Green-Loan-Principles-Feb2021-V04.pdf

2.2.1. Grønne boliger

Underkategori	Kvalifiserte aktiviteter	Utelukkelse
Boliger (eksisterende og nybygg)	• Nye eller eksisterende boliger som tilhører topp 15 % av bygningene med lavest karbonutslipp i Norge ^{2 3} Nye eller eksisterende norske leiligheter og andre boliger som - Oppfyller eller er prosjektert for å oppfylle kravene i norsk byggt teknisk forskrift fra 2010 (TEK10) eller 2017 (TEK17), altså som er bygget etter 2012, eller - er ferdigstilt og bygget med eldre byggt tekniske forskrifter enn TEK10 for leiligheter og andre boliger med energisertifikat A og B⁴. Disse bygningene kan normalt identifiseres i Enovas register for energiattester ⁵ eller være sertifisert LEED «Gold», BREEAM eller BREEAM-NOR «Very good» eller ha et tilsvarende eller høyere sertifiseringsnivå.	
Boligbygg (renoverte)	• Renoveringslån til boliger i Norge med en forbedret energieffektivitet på minst 30 %. Ett av kriteriene nedenfor må være oppfylt eller prosjektert for å bli oppfylt: - Renoverte norske boliger med en forbedring på minst to trinn i energimerking. - Renoverte norske boliger med en forbedring på minst 30 % i energiforbruk målt i spesifikk energi, kWh/m². - Renoveringsprosjekt som bidrar til at bygningen blir minst 70 % selvforsynt med fornybar energi. Dette inkluderer også pluss hus.	

² Beregningen av topp 15 % er gjort i samsvar med metode definert av Multiconsult.

³ En EU delegert rettsakt fastsetter at bygninger bygget etter 1. januar 2021 skal oppfylle NZEB-kriteriet (Nearly Zero Energy Buildings) minus 10 %. Det betyr at bygningenes nettobehov for primærenergi må være minst 10 % lavere enn primærenergi behovet som følger av de relevante NZEB-kravene. Norge har ennå ikke innarbeidet en definisjon på hva som utgjør en «NZEB».

⁴ Energisertifikatet må gjelde for minst 75 % av gulvarealet.

⁵ Enovas register over energiattester dekker et mindretall av norske boliger

2.2.2. Grønne næringsbygg

Underkategori	Kvalifiserte aktiviteter	Utelukkelse
Næringsbygg (eksisterende og nybygg)	• Nye eller eksisterende næringsbygg som har oppnådd, eller er prosjektert for og ment å oppnå, minst én eller flere av følgende klassifiseringer - LEED «Gold», BREEAM eller BREEAM-NOR «Very Good» eller tilsvarende eller høyere sertifiseringsnivå - Svanemerket - Tilsvarende sertifiseringsordning og -nivå Byggene må oppfylle kriteriene over og i tillegg ha, eller være prosjektert for og ment å oppnå, en energiattest med karakter A eller B⁶ ⁷. • Nye eller eksisterende næringsbygg som tilhører topp 15 % av bygningene med lavest karbonutslipp i Norge ⁸ ⁹ - Nye eller eksisterende hotel- og restaurantbygg som oppfyller kravene i norsk byggteknisk forskrift TEK10, TEK17 og nyere byggtekniske forskrifter, altså som er bygget i 2012 eller senere. - Nye eller eksisterende norske kontor-, butikk- og industribygg og lagerbygg som oppfyller norsk byggteknisk forskrift TEK10, TEK17 og nyere byggtekniske forskrifter, altså som er bygget i 2012 eller senere.	Bygg som er utformet med formål om utvinning, lagring, transport, fremstilling av fossilt drivstoff eller kryptoutvinning kvalifiserer ikke ¹⁰
Næringsbygg (renoverte)	• Renoveringslån til næringsbygg i Norge med en forbedret energieffektivitet på minst 30 %: - Renoverte norske næringsbygg med en forbedring på minst to trinn i energimerking. - Renoverte norske næringsbygg med en reduksjon på minst 30 % i energibruk, kWh/m² levert energi til bygningen. - Renoveringsprosjekt som bidrar til at bygningen blir minst 70 prosent selvforsynt med fornybar energi. Dette omfatter også plussbygg.	

⁶ Energimerkingen må gjelde for minst 75 % av gulvarealet.

⁷ Enovas register for energiattester omfatter et mindretall av norske næringsbygg

⁸ Beregningen av topp 15 % i samsvar med metode definert av Multiconsult.

⁹ En EU delegert rettsakt fastsetter at bygninger bygget fra 1. januar 2021 skal oppfylle NZEB-kriteriet (Nearly Zero Energy Buildings) minus 10 %. Det betyr at bygningenes nettobehov for primærenergi må være minst 10 % lavere enn primærenergi behovet som følger av de relevante NZEB-kravene. Norge har ennå ikke innarbeidet en definisjon på hva som utgjør en «NZEB».

¹⁰ med mer enn 20 % av gulvarealet

2.2.3. Fornybar energi

Under-kategori	Kvalifiserte aktiviteter	Ute-lukkelser
Fornybar energi	• Utvikling, handel, kjøp, utvikling, installasjon, drift og vedlikehold av produksjonsanlegg for fornybar energi, produksjon og overføring av energi fra slike fornybare kilder og fremstilling av tilknyttet teknologi og utstyr: a. Vindprosjekter (land- og havvindprosjekter) b. Solenergiprosjekter (fotovoltaiske eller konsentrert solenergiprosjekter) c. Hav-/bølgeenergiprosjekter: livsløpsutslipp på mindre enn 100 g CO₂e / kWh d. Geotermiske energiprosjekter: livsløpsutslipp på mindre enn 100 g CO₂e /kWh og direkte utslipp på mindre enn 100 g CO₂e/kWh e. Vannkraft i Norge som oppfyller minst ett av følgende kriterier: i. Elveløp, småskala vannkraftanlegg enten med installert kapasitet på mindre enn 25 MW eller uten et kunstig reservoar. ii. Energitetthet over 5W/m² iii. Livsløpsutslipp mindre enn 100 g CO₂ /kWh f. Produksjon av elektrisitet fra bioenergi, som definert i EUs taksonomi g. Produksjon av elektrisitet fra fornybare, ikke-fossile gasser og flytende drivstoff, som definert i EUs taksonomi h. Lagring av hydrogen som definert i EUs taksonomi i. Produksjon av biogass og biodrivstoff til bruk i transport, og produksjon av flytende biodrivstoff, som definert i EUs taksonomi. j. Overføringssystemer: utvikling av nye, eller forbedring av eksisterende, overføringssystemer (eller annen infrastruktur) for å legge til rette for integrasjon av strøm fra fornybare energikilder i strømmettet • Produksjon av hydrogen som definert i EUs taksonomi: a. Aktiviteten er i samsvar med kravet om en reduksjon i livsløpsutslipp av klimagasser på 73,4 % for hydrogen [noe som fører til livsløpsutslipp av klimagasser på mindre enn 3 t CO₂e/tH₂] og 70 % for hydrogenbaserte syntetiske drivstoff i forhold til et fossilt sammenlignbart drivstoff med 94 g CO₂e/MJ i analogi til tilnærmingen beskrevet i artikkel 25 nr. 2 i og vedlegg V til EU-direktiv 2018/2001. b. Reduksjon av klimagassutslipp over hele livsløpet beregnes med metoden nevnt i artikkel 28 nr. 5 i EU-direktiv 2018/2001 eller alternativt ved bruk av ISO 14067:2018 (119) eller ISO 14064-1:2018 (120). c. Kvantifiserte reduksjoner av livsløpsutslipp av klimagasser kontrolleres i samsvar med artikkel 30 i direktiv (EU) 2018/2001 der det er aktuelt, eller av en uavhengig tredjepart. d. Når CO₂ som ellers ville blitt sluppet ut fra produksjonsprosessen, fanges, transporteres og lagres under bakken i samsvar med de tekniske screeningkriteriene beskrevet i punkt 5.11 og 5.12 i dette vedlegget. • Produksjon av vannfri ammoniakk som definert i EUs taksonomi a. Ammoniakk som produseres fra hydrogen som oppfyller de tekniske screeningkriteriene fastsatt i punkt 3.10 i dette vedlegget (Produksjon av hydrogen). b. Ammoniakk som utvinnes fra avløpsvann.	Installasjonsfartøy som brukes mindre enn 90 % til aktiviteter i tråd med taksonomien

2.2.4. Grønn transport

Underkategori	Kvalifiserte aktiviteter	Utelukkelse
Lavkarbontransport på land	• Lavkarbonkjøretøy - Helelektriske, hydrogendrevne eller med null eksosutslipp transport for passasjerer og gods, noe som betyr et kjøretøy uten innebygd forbrenningsmotor, eller med en innebygd forbrenningsmotor som slipper ut mindre enn 1 g CO₂ /kWh - Frem til 31. desember 2025; busser som går mellom byer og som oppfyller kravene i den nyeste EUR 6-utslippsstandard - Frem til 31. desember 2025; passasjerbiler og lette vare- og lastebiler (< 3,5 tonn) med spesifikke eksosutslipp på mindre enn 50 g CO₂/km - Tunge kjøretøyer med lave utslipp med en teknisk tillatt nyttelast > 7,5 tonn, når det ikke er teknologisk og økonomisk mulig å oppfylle kriteriet i punkt a; med spesifikke CO₂-utslipp på mindre enn halvparten av referanseverdien for CO₂-utslipp for alle kjøretøyer i underkategorien som det tunge kjøretøyet tilhører, som fastsatt i EUs taksonomi. • Infrastruktur til støtte for lavkarbontransport - Inkluderer ladestasjoner for elbiler og hydrogenstasjoner.	Alle landkjøretøy som er dedikert til transport av fossile drivstoff kvalifiserer ikke.
Lavkarbon sjø- og kysttransport av personer	• Aktiviteten oppfyller ett eller flere av følgende kriterier i EUs taksonomi: - Fartøyene har null direkte CO₂-utslipp (eksosutslipp). - Når det ikke er teknologisk og økonomisk mulig å oppfylle kriteriet i punkt a, gjelder frem til 31. desember 2025 at hybride fartøy og fartøy med to typer drivstoff skal hente minst 25 % av energien fra drivstoff med null direkte CO₂-utslipp (eksosutslipp) eller fra ladestrøm for normal drift på sjøen og i havner. - Når det ikke er teknologisk og økonomisk mulig å oppfylle kriteriet i punkt a, gjelder frem til 31. desember 2025 at fartøyene skal ha oppnådd en EEDI-verdi (Energy Efficiency Design Index) som er 10 % lavere enn EEDI-kravene som gjelder 1. april 2022, hvis fartøyene kan bruke drivstoff med null direkte utslipp (eksosutslipp) eller drivstoff fra fornybare kilder. Datoen 31. desember 2025 viser til planlagt levering.	
Lavkarbon sjø- og kysttransport av gods, fartøy for havneoperasjoner og hjelpeaktiviteter	• Aktiviteten oppfyller ett eller flere av følgende kriterier i EUs taksonomi: - Fartøyene har null direkte CO₂-utslipp (eksosutslipp). - Frem til 31. desember 2025; hybride fartøy og fartøy med to typer drivstoff henter minst 25 % av energien fra drivstoff med null direkte CO₂-utslipp (eksosutslipp) eller fra ladestrøm for normal drift til sjøs og i havner.	Fartøy dedikert til transport av fossilt drivstoff kvalifiserer ikke

	c. Når det ikke er teknologisk og økonomisk mulig å oppfylle kriteriet i punkt a, gjelder frem til 31. desember 2025, men bare når det kan bevises at fartøyene utelukkende brukes til kyst- og nærskipsfart utformet for å muliggjøre overflytting av gods som transporteres på land, til transport på sjøen, at fartøyene skal ha direkte CO2-utslipp (eksosutslipp), beregnet ved hjelp av Den internasjonale sjøfartsorganisasjonens (IMOs) energiindeks EEDI (Energy Efficiency Design Index), som er 50 % lavere enn den gjennomsnittlige referanseverdien for CO2-utslipp fastsatt for tunge kjøretøyer (underkategori 5-LH) i samsvar med artikkel 11 i forordning 2019/1242. d. Når det ikke er teknologisk og økonomisk mulig å oppfylle kriteriet i punkt a, gjelder frem til 31. desember 2025 at fartøyene skal ha oppnådd en EEDI-verdi som er 10 % lavere enn EEDI-kravene som gjelder 1. april 2022 hvis fartøyene kan gå på drivstoff med null direkte utslipp (eksosutslipp) av CO2 eller på drivstoff fra fornybare kilder. Datoen 31. desember 2025 viser til planlagt levering.	
Ombygging fartøy til transport av personer og gods både nær- og langskipsfart	• Aktiviteten oppfyller følgende kriterium i EUs taksonomi: a. Frem til 31. desember 2025; ombyggingsaktiviteten reduserer drivstofforbruket til fartøyet med minst 10 % uttrykt i gram drivstoff per dødvekttonn per nautiske mil, som vist ved numerisk væskedynamikk (CFD, computational fluid dynamics), tanktester eller lignende tekniske beregninger. a. Frem til 31. desember 2025; ombyggingsaktiviteten reduserer karbonintensiteten på minst 10 % gjennom endring av drivstofftype Datoen 31. desember 2025 viser til planlagt levering.	Fartøy dedikert til transport av fossilt drivstoff kvalifiserer ikke

2.2.5. Miljømessig bærekraftig forvaltning av levende ressurser, naturressurser og arealbruk

Underkategori	Kvalifiserte aktiviteter	Utelukkelse
Akvakultur	• Akvakulturvirksomhet, -anlegg eller sjømatprodukter som har følgende sertifiseringer eller forbedring som fører til en av følgende sertifiseringer: a. Aquaculture Stewardship Council (ASC) b. Best Aquaculture Practices (BAP) minst to stjerner c. The Worldwide Standard for Good Agricultural Practices d. Marine Stewardship Council (MSC); e. DEBIO-merkede marine ingredienser • Produkter og tjenester som fører til betydelige forbedringer i energieffektiviteten eller det marine miljøet til oppdretts- og prosesseringsanlegg	Akvakultur som har blitt sertifisert med avvik fra standarden Akvakulturfôr som bruker soyaingredienser som ikke er sertifisert i henhold til RTRS, Proterra eller tilsvarende sertifiseringsordning Utstyr som bruker fossilt brensel
Fiskerier	• Fiskerivirksomhet, -anlegg eller sjømatprodukter som oppfyller følgende sertifisering, eller forbedring som fører til én av følgende sertifiseringer: a. Marine Stewardship Council (MSC)	Forbedringstiltak som fører til økt intensitet i klimagassutslipp for virksomheten
Landbruk	• Landbruksteknologi/-prosjekter a. Prosjekter for å redusere metan- eller andre klimagassutslipp fra husdyr b. Landbruksprosjekter som forbedrer eller ikke tømmer eksisterende karbonreservoarer og/eller som er i overensstemmelse med (norske) organiske standarder eller KSL-standard. Eksempler kan omfatte mindre gjødselbruk, forvaltning av beiteområder, innsamling, bruk av landbruksavfall og gjenoppretting av utarmede landområder. c. Produksjon av biodrivstoff fra avfallsprodukter d. Landbruksteknikker og -prosjekter som betydelig reduserer miljøpåvirkningen på jord, lokal flora eller fauna. Eksempler kan være bevaringslandbruk, integrerte teknikker for skadedyrshåndtering e. Investeringer i lavkarbon landbruksteknologi som forbedrer effektiviteten og reduserer miljøpåvirkningen. Eksempler kan være vertikalt landbruk, hydroponi og aeroponi f. Produkter og/eller tjenester som betydelig forbedrer energieffektiviteten ved trekking, vanning og andre sider av landbruks- og husdyrdrift.	Ikke-sertifiserte kommersiell landbruksvirksomhet

2.2.6. Energieffektivitet

Underkategori	Kvalifiserte aktiviteter	Utelukkelse
Energilagring	• Produksjon av batterier som fastsatt i EUs taksonomi a. Produksjon av termiske batterier, ladbare batterier, batteripakker og akkumulatorer (og deres respektive komponenter), herunder fra sekundære råvarer, som fører til betydelig reduksjon av klimagassutslipp for transport, stasjonær energilagring, energilagring utenfor strømmettet og andre industrielle bruksområder. b. Resirkulering av batterier ved endt levetid	
Industrielle prosesser og forsyningskjeder	• Produkter og tjenester som betydelig forbedrer energieffektiviteten i, eller betydelig reduserer klimagassutslippene fra industrielle prosesser • Betydelige forbedringer i industriell energieffektivitet som involverer reduksjon av varmetap, økt gjenvinning av spillvarme og prosessendringer • Betydelig forbedret energieffektivitet i eller betydelig redusert klimagassutslipp fra et selskaps eksisterende forsyningskjeder	Prosjekter for å forbedre energieffektiviteten ved produksjon, distribusjon og/eller strømproduksjon fra fossilt drivstoff Energieffektiviseringsforbedringer som «låser inn» bruken av fossilt drivstoff
Systemer for overføring og distribusjon av elektrisitet	• Nye overføringssystemer for elektrisitet for å forenkle integrering av fornybar energi i strømmettet • Ombygging av distribusjonssystemer for elektrisitet, inkludert kraftledninger og transformatorstasjoner, for betydelig å øke energieffektiviteten og/eller redusere tekniske tap • Betydelige forbedringer av eksisterende systemer for å øke energieffektiviteten. Eksempler kan være smart nettverksteknologi og infrastruktur • Betydelig forbedring av eksisterende overføringssystemer for elektrisitet (eller annen infrastruktur) for å gjøre det enklere å integrere strøm fra fornybare kilder i nettet	
Teknologi for energieffektivisering	• Utvikling, produksjon og/eller installasjon av energieffektive produkter, teknologier og prosesser, inkludert energieffektivt utstyr for bygninger (f.eks. isolering, LED-belysning og HVAC-systemer (varme, ventilasjon, klimaanlegg), instrumenter for måling og kontroll av energiytelsen til bygninger osv.) • Anskaffelse, drift og vedlikehold av anleggsmaskiner med null eksosutslipp	Teknologi som øker energi-effektiviteten til produksjon, distribusjon og strømproduksjon fra fossilt brensel

2.2.7. Karbonmarkedsaktiviteter / energieffektiviseringsprodukter

Underkategori	Kvalifiserte aktiviteter	Utelukkelse
Karbon-/energifinansiering	- Aktiviteter i karbonmarkeder. Eksempler kan være aktiviteter knyttet til oppfyllelse av forskjellige nasjonale og internasjonale avtaler - Fornybar energi eller energieffektiviserings-produkter og -tjenester for relevante områder, som beskrevet i dette kapittel 2.2	Finansiering av aktiviteter basert på fossilt brensel

2.2.8. Avfallshåndtering

Underkategori	Kvalifiserte aktiviteter	Utelukkelse
Avfall og spillvann	- Utstyr og prosesser for å redusere, resirkulere og gjenbruke avfallsmaterialer og spillvann, inkludert raffinering av resirkulerte materialer - Teknologi, systemer og anlegg som resirkulerer eller øker effektiviteten til spillvannbehandling, inkludert utvikling, produksjon, installasjon og drift	Søppelfyllingsaktiviteter Aktiviteter som er direkte knyttet til utnyttning, utvinning, raffinering og distribusjon av fossilt drivstoff Behandling av spillvann fra virksomhet med fossilt

2.2.9. Reduksjon av klimagasser

Underkategori	Kvalifiserte aktiviteter	Utelukkelse
Reduksjon av klimagassutslipp	- Forbedrede industrielle prosesser som fører til betydelig lavere klimagassutslipp - Ombygging av eksisterende infrastruktur knyttet til næringsliv, boliger eller industri med kjølemidler som fører til betydelig lavere klimagassutslipp - Tilrettelegge for prosesser for fangst og/eller lagring av klimagasser - Nye prosesser/systemer som reduserer klimagassutslippene i den eksisterende forsyningskjeden betydelig - Teknologi med nær null karbonutslipp som erstatter teknologi med fossilt brensel - Systemer for overvåking av klimagassutslipp	Reduksjon av klimagassutslipp i teknologier eller industrier basert på fossilt drivstoff

Alle henvisninger til EUs taksonomi i tabellene ovenfor viser til de tekniske screeningkriteriene knyttet til begrensning av klimaendringer («Climate Change Mitigation») på følgende nettside:
https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/tool/index_en.htm.

I tillegg til næringene og kriteriene som er spesifisert i rammeverket, vil også andre lån til aktiviteter som er i samsvar med EUs taksonomi, kvalifisere som grønne lån.

2.3. Bærekraftslinkede lån

Bærekraftslinkede lån («Sustainability Linked Loans»; SLL) er lån som oppmuntrer låntakeren til å oppnå ambisiøse, forhåndsbestemte bærekraftsmål. Låneformålet i forbindelse med et bærekraftslinkede lån er ikke avgjørende i kategoriseringen, og i de fleste tilfeller vil bærekraftslinkede lån bli brukt til generelle selskapsformål. Bærekraftslinkede lån kobler rentemarginen til forbedringen av spesifikke KPI-er som beskrevet nedenfor.

Loan Market Association (LMA) har sammen med Loan Syndications and Trading Association (LSTA) og Asia Pacific Loan Market Association (APLMA) introdusert **The Sustainability Linked Loan Principles (SLLP)** (prinsippene for

bærekraftslinkede lån)¹¹. SLLP er et rammeverk som setter alle markedsaktører i stand til tydelig å forstå hva som karakteriserer et bærekraftslinket lån basert på følgende fem kjernekomponenter:

- (i) Valg av KPI-er
- (ii) Kalibrering av SPT-er
- (iii) Forhold ved lånet
- (iv) Rapportering
- (v) Verifisering

Når SR-Bank gir bærekraftslinkede lån, vil SR-Bank tilpasse disse instrumentene slik at de er samsvar med SLLP.

SR-Bank erkjenner også at bærekraftslinkede lån, ettersom de normalt er til generelle selskapsformål, kan brukes til brede formål av lånemottaker. Når vi gir slike lån til kunder som driver med karbonintensive aktiviteter, vil SR-Bank gjennomføre en vurdering av kundens strategi for klimaomstilling og vurdere rapporteringen som anbefales i **Climate Transition Finance Handbook** fra **Den internasjonale kapitalmarkedsforeningen** (International Capital Market Associations).¹² Det er SR-Banks intensjon å gi bærekraftslinkede lån bare til kunder som har vist en troverdig og ambisiøs intensjon om å omstille forretningsmodellene sine til aktiviteter med lavere karbonutslipp.

2.3.1. Prosessvurderinger for bærekraftslinkede lån

Nedenfor er en oversikt over prosessen som beskriver de spesifikke trinnene med hensyn til bærekraftslinkede lån. I tillegg beskrives også en generell prismekanisme.

Bærekraftsrelaterte lån knyttet til KPI-er	
1.	Banken identifiserer [SELSKAPET]s gjeldende bærekraftsinnsats og engasjement innenfor områdene miljømessige, sosiale og forretningsetiske forhold (ESG).
2.	SR-Bank foreslår å strukturere en ny fasilitet, normalt for generelle selskapsformål.
3.	SR-Bank og [SELSKAPET] avtaler flere nøkkelindikatorer (KPI-er) som kan brukes som et grunnlag for å måle effektiviteten til [SELSKAPET]s bærekraft.
4.	Fasilitetens kommersielle vilkår blir bedre/dårligere hvis [SELSKAPET] skårer henholdsvis bedre/dårligere på bærekraft, basert på fastsatte KPI-er.

2.3.2. Tilknytning til KPI-er

Låntakerens bærekraftsresultater måles ved å bruke forhåndsdefinerte mål for bærekraft («Sustainability Performance Targets», SPT-er), målt ved forhåndsdefinerte nøkkelindikatorer (KPI-er), som kan omfatte eller inkludere eksterne vurderinger og/eller tilsvarende målinger, og som måler forbedringer i låntakerens bærekraftsprofil.

KPI-ene må være

- relevante, sentrale og vesentlige for låntakerens samlede virksomhet, og ha høy strategisk betydning for låntakerens nåværende og/eller fremtidige virksomhet
- målbare eller kvantifiserbare på et konsistent metodisk grunnlag
- slik at de kan benchmarkes, dvs. i så stor grad som mulig bruk av en ekstern referanse eller definisjoner for å støtte vurderingen av ambisjonsnivået til SPT.

¹¹ Nyeste utgave er fra juli 2021.

¹² Siste utgave er fra desember 2020.

I tråd med markedspraksis tas følgende prosesshensyn med i betraktningen:

- **Fastsette en grunnlinje**
 - Avhengig av valgte KPI-er vil låntakeren sammen med SR-Bank fastsette en grunnlinje.
- **Fastsette et meningsfullt forbedringsmål**
 - Avhengig av KPI-en vil SR-Bank og kunden bli enige om forbedringsmålsettinger for å kunne kvalifisere for marginrabatt.
 - Dette forbedringsmålet kan velges på grunnlag av, men ikke begrenset til, følgende betraktninger:
 - mål må representere en vesentlig forbedring av respektive KPI-er og gå lenger enn det som vil være tilfelle ved å fortsette virksomheten som vanlig
 - mål sammenlignes der det er mulig med en standardverdi (benchmark) eller en ekstern referanse
 - mål er i samsvar med låntakerens generelle strategi for bærekraft/ESG
 - mål er fastsatt på en forhåndsdefinert tidslinje, fastsatt før eller samtidig med etableringen av lånet
 - mål skal fastsettes slik at de er i tråd med eller overgår ledende aktører i samme bransje
 - mål skal systematisk henvise til vitenskapsbaserte scenarier
- **Registrere fremdrift**
 - Låntakeren skal med jevne mellomrom, vanligvis årlig, rapportere eksternt verifisert fremdrift i forhold til utvalgte KPI-er, og SR-Bank vil justere rentemarginen tilsvarende.

Mulige KPI-er

Følgende tabeller, strukturert med noen av underkategoriene fra tabellene for grønne lån ovenfor, skisserer mulige KPI-er for bærekraftslinkede lån.

Underkategori	Mulige KPI-er
Næringsbygg (eksisterende og nybygg)	• Estimert energibesparelse i MWh per år i henhold til energisertifikat eller energikalkulator
Næringsbygg (renoveringer)	• Estimert sannsynlig årlig energiforbruk i KWh/m2 eller energibesparelse i MWh
Fornybar energi	• Total installert kapasitet i MWh eller MW
Lavkarbon-transport på land	• Antall kjøretøyer (enheter per år)
Akvakultur	• % økning i sertifiserte akvakulturanlegg målt i antall sertifiseringsordninger • % økning i anlegg med minimal bentisk (havbunnrelatert) påvirkning • % økning i bærekraftig fôr • % antall anlegg som bruker miljøvennlig løsninger for bekjempelse av gjengroing og rengjøring • % av klimagassutslipp redusert med minst 30 % • % reduksjon av energi gjennom elektrifisering av anlegg • % reduksjon av slam
Fiskerier	• % av fiskebestanden med biomasse på eller over bærekraftige nivåer • % reduksjon i klimagassutslipp
Landbruk	• % økning i målte hektar med sertifiserte landbruksarealer • % økning i sertifisert landbruk målt i antall sertifiseringsordninger
Energilagring	• Energilagringsskapasitet
ESG-vurdering	• En ekstern ESG-vurdering kan brukes som KPI hvis kriteriene for KPI-er som fastsatt ovenfor, kan anses som oppfylt

FRASKRIVINGSKLAUSUL

Dette dokumentet er ment å gi ikke-uttømmende, generell informasjon. Dokumentet kan inneholde, eller innlemme gjennom henvisning, offentlig informasjon som ikke er separat gjennomgått, godkjent eller støttet av SpareBank 1 SR-Bank, og følgelig gir SpareBank 1 SR-Bank ingen eksplisitt eller implisitt erklæring, garanti eller forpliktelse, og påtar seg heller ikke noe ansvar når det gjelder informasjonens rettferdighet, nøyaktighet, rimelighet eller fullstendighet.

Dette dokumentet kan inneholde utsagn om fremtidige hendelser og forventninger som er utsagn om fremtiden. Ingen av de fremskrivningene, forventningene, estimeringene eller perspektivene som omhandler fremtiden i dette dokumentet, skal anses som prognoser eller løfter, de skal heller ikke anses å innebære en indikasjon på, forsikring om eller garanti for at antagelsene slike fremtidige fremskrivninger, forventninger, estimerer eller perspektiver bygger på, er korrekte eller uttømmende eller, når det gjelder antagelsene, er fullt uttrykt i dokumentet. SpareBank 1 SR-Bank verken har eller påtar seg noen forpliktelse til å oppdatere, endre eller rette dette dokumentet eller utsagnene i det for å gjenspeile faktiske endringer i antagelser eller endringer i faktorer som påvirker disse utsagnene, eller på annen måte varsle adressater hvis informasjon, synspunkter, fremskrivninger, prognoser eller estimerer i dokumentet endrer seg eller senere blir uriktige.

Dette dokumentet er ikke ment å gi juridisk eller økonomisk rådgivning, og skal ikke tolkes som det. Det utgjør ikke et tilbud eller en invitasjon til å selge eller en oppfordring med tilbud om å abonnere på, eller kjøpe. Eller en anbefaling om, verdipapirer, ingenting i dette dokumentet skal utgjøre grunnlaget for en kontrakt eller en forpliktelse, og det er ikke godkjent av noen sikkerhetsmyndighet.

Distribusjon av dette dokumentet og informasjonen det inneholder, kan være underlagt juridiske begrensninger i noen land. Personer som kan komme i besittelse av det, må undersøke om det finnes slike begrensninger og overholde dem.

Informasjonen i dette dokumentet er ikke uavhengig verifisert.

Adressaten bærer alene alt ansvar for all bruk av informasjonen i dokumentet, og SpareBank 1 SR-Bank skal ikke holdes ansvarlig for eventuelle, direkte eller andre skader, som oppstår som følge av adressatens bruk av dette dokumentet.